भारतीय कृषी संशोधन परिषद

राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

या आठवड्यातील हवामान अंदाज

गुरुवार (26/09/2024) – बुधवार (02/10/2024)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %	
	किमान	कमाल				किमान	कमाल
नाशिक	23-25	27-31	**नाशिक**, **दिंडोरी**, **ओझर**, **पालखेड**, **कळवण पिंपळगाव बसवंत**, **वणी**, **लोणी**-गुरु - बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	12-16	76-95	96-98
पुणे	20-22	23-30	**पुणे**, **फुरसुंगी**, **लोणी काळभोर**, **उरुळी कांचन**, **पाटस**, **यवत**, **इंदापूर**, **नारायणगाव**– शुक्र-मंगळ- रिमझिम पाऊस, गुरु, बुध - मुसळधार पाऊस. **बारामती**-गुरु -बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-28	61-88	92-93
सोलापूर	20-22	30-33	तुळजापूर, औसा, पंढरपूर, वैराग, बार्शी - गुरु-बुध-रिमझिम पाऊस. सोलापूर, लातूर– गुरु – बुध – रिमझिम ते हलका पाऊस. नान्नज- शुक्र – बुध – रिमझिम पाऊस, गुरु – मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-28	46-67	79-88
सांगली	20-21	25-31	**खानापूर विटा**, **शेटफळ**, **वाळवा**, **पलूस**, **कवठे**, **पळशी**, **शिरगुप्पी**, **मिरज**– गुरु - बुध - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-28	60-83	92-97
विजयपुरा	20-22	29-33	**विजयपुरा**, **चडचन**, **तिकोटा**, **तेलसांग –** गुरु – बुध – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-33	46-69	84-89
हैदराबाद	21-24	29-32	**हैदराबाद**, **मेडचल**, **जहिराबाद**-शुक्र-बुध-रिमझिम पाऊस, गुरु - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	7-23	48-60	70-85
सातारा	20-22	24-30	**सातारा**, **फलटण** –गुरु – बुध – रिमझिम पाऊस. **खटाव –**गुरु – बुध - रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	9-22	64-92	94-97

भारतीय कृषी संशोधन परिषद राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

अहमदनगर	20-22	26-31	**संगमनेर**, **श्रीगोंदा**, **जामखेड**, **कर्जत**, **राहाता**, **कोपरगाव** - – शुक्र – बुध – रिमझिम पाऊस, गुरु – मुसळधार पाऊस. **अहमदनगर -** गुरु-बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस. **अकोले-** गुरु-बुध - हलका ते मध्यम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-30	61-81	89-95
जालना	22-23	29-31	**मंठा**, **अंबड**, **घनसावंगी**, **जालना** ,**जाफ्राबाद** –शुक्र – बुध – रिमझिम पाऊस, गुरु – मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-24	56-75	87-93
बुलडाणा	24-25	30-32	**द**.**राजा**-, **बुलडाणा**, **सिंदखेडराजा**, **चिखली** –शुक्र – बुध – रिमझिम पाऊस, गुरु – मुसळधार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-27	66-80	90-94
कोल्हापूर	22-23	26-32	**कागल**, **करवीर**, **गगन-बावडा** –गुरु – बुध – रिमझिम **पाऊस**.	स्वच्छ ते ढगाळ	5-11	71-95	98-99
बंगळुरू ग्रामीण	20-23	29-32	**अनेकल**, **दोड्डाबल्लापूर**, **बेंगळुरू-पूर्व**, **बेंगळुरू-उत्तर**, **बेंगळुरू-** **गुरु** - **बुध** - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	6-21	48-65	80-91
बेलागावी	22-23	25-31	बेळगावी, गोकाक, चिकोडी, अथणी **–** गुरु – बुध –रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	8-20	66-90	96-99
बिदर	21-23	30-34	बसवकल्याण, हुमनाबाद ,बिदर **–** गुरु – बुध रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	9-26	57-73	82-93
बागलकोट	20-22	27-32	**बागलकोट**, **जमखंडी**, **हुंगुंड**, **मुधोळ**– गुरु – बुध – रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	14-29	43-62	82-87

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

https://imdagrimet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php

https://www.timeanddate.com/weather/india

भाकृअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

II. पाणी व्यवस्थापन

a. खरड/ फळ छाटणी नंतरचे दिवस: 163/12

b. अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 0 – 3 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. सर्व द्राक्ष उत्पादक प्रदेशांमध्ये रिमझिम ते मध्यम पाऊस पडण्याचा अंदाज आहे. जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. जर माती विशेषतः मध्यम आणि भारी, पाण्याने भरलेली असेल तर, माती वाप्सा स्थितीत येईपर्यंत किमान 5-7 दिवस पाणी देऊ नका.
3. केन परिपक्कता अवस्था: पृष्ठभागावर ठिबकद्वारे पर्यंत 1500 L/एकर प्रतिदिन पाणी द्यावे.
4. पावसाळ्यात पाऊस पडल्यास, बांधावरील पालापाचोळा काढून टाका आणि पावसाचे पाणी जमिनीत मुरू द्यावे. यामुळे रूटझोनमध्ये जमा झालेले क्षार बाहेर पडतील. अशा प्रकारे काढलेला पालापाचोळा जमिनीत मिसळून जमिनीची सच्छिद्रता वाढवता येते.
5. अंकुर वाढीच्या अवस्थेत (फळ छाटणीचा हंगाम), ठिबकद्वारे @ 0 -5100 लि./एकर/दिवसाने सर्व द्राक्ष उगवणाऱ्या प्रदेशांना पाणी द्यावे. आवश्यकतेपेक्षा जास्त जोम असल्यास, सिंचन पाणी वापर अर्ध्याने कमी करून पर्यंत 5100 लि/एकर करा आणि नत्र वापरणे थांबवा. तरीही वाढ जास्त असल्यास वाढ आटोक्यात येईपर्यंत पाणी देणे थांबवावे व नंतर सिंचन सुरू करावे.

माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

1. अनेक द्राक्ष उत्पादक भागात पावसाची संततधार सुरू आहे आणि पुढेही पावसाची शक्यता आहे. माती आधीच संतृप्त आहे. यामुळे रूटिंग क्रियाकलापांवर परिणाम झाला आहे. दीर्घकाळ संपृक्ततेमुळे, मुळे कुजण्यास सुरुवात झाली असावी. रूट झोनमधील मातीला त्रास देऊ नका. मातीशी संबंधित कोणताही हस्तक्षेप करण्यापूर्वी माती वाप्सा स्थितीत येईपर्यंत प्रतीक्षा करा. वाढ मंद होईल आणि केन परिपक्कतेवर परिणाम होईल पण काळजी करू नका. वाप्सा नंतरच खताचा वापर करावा.
2. सततच्या फवारण्यांमुळे पान निरोगी दिसणार नाही, गरजेनुसार फवारण्या कराव्यात कारण पानांच्या आरोग्यावर प्रकाशसंश्लेषण निर्मितीवर परिणाम होतो. त्यामुळे केन परिपक्कता परिणाम होईल.
3. सध्याच्या पावसानंतर, कैनोपी आकारानुसार SOP @ 3-5 g/L ची पर्णासंबंधी फवारणी द्या.
4. चुनखडीयुक्त मातीत जेथे लोहाची तीव्र कमतरता दिसून येते, 3 दिवसांच्या अंतराने 2-3 ग्रॅम / ली फेरस सल्फेटची दोन ते तीन वेळा फवारणी करावी आणि त्यानंतर ठिबकद्वारे 15-20 किलो/एकर फेरस सल्फेट वापरावा. फर्टिगेशन डोस प्रत्येकी 5 किलोच्या किमान 3 डोसमध्ये विभागला पाहिजे. दर

आठवड्याला ठिबकद्वारे 5 किलो/एकर विद्राव्य गंधक टाका. तसेच मॅग्नेशियम सल्फेट आणि पोटॅशियम सल्फेट @ 3 ग्रॅम / लिटर फक्त एकदाच फवारणी करा.

5. पान कुरळे होण्याची शक्यता असल्यास, पानांचे मार्जिन तपासावे, जर थोडे ते जास्त पिवळे असल्यास पोटॅशियमची कमतरता होण्याची शक्यता असते. अशावेळी सल्फेट ऑफ पोटॅश ची 3 ग्रॅम / लिटर ची पर्णासंबंधी फवारणी करावी आणि त्यानंतर 2 ते 3 भागामध्ये 20-25 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर फवारणी करावी.

6. जंबो, नानासाहेब पर्पल इत्यादी रंगीत जातींमध्ये पोटॅशियमची कमतरता असल्यास पानांचे कुरळेपणा आणि पानांच्या मार्जिनचे लालसर/कांस्यीकरण दिसून येते. अशावेळी सल्फेट ऑफ पोटॅश ची 3 ग्रॅम / लिटर ची पर्णासंबंधी फवारणी करावी आणि त्यानंतर 2 ते 3 भागामध्ये 20-25 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर फवारणी करावी.

7. पावसामुळे आणि प्रतिबंधात्मक नियंत्रणासाठी बोर्डेक्स किंवा तांब्याच्या फवारण्या दिल्यास, कृष्णा सीडलेस इत्यादी रंगीत जातींमध्ये पाने लाल होण्याची शक्यता असते. कोणताही विशिष्ट नमुना नसतो. हे तांब्याच्या विषारीपणामुळे असू शकते. अशावेळी तांबे फवारणी करावी.

8. केन परिपक्वता झाल्यानंतर हिरवळीच्या खतासाठी सनहेम्प किंवा धैंचा वाढवा.

9.ढगाळ वातावरणामुळे प्रकाशाची तीव्रता कमी होते, केन परिपक्वतेसाठी प्रकाशाचा प्रवेश सुधारण्यासाठी कॅनोपी व्यवस्थापन महत्त्वाचे आहे.

छाटणीपूर्व अवस्था - फळ छाटणीचा हंगाम

1. अक्टोबरमध्ये छाटणीचे नियोजन केले असल्यास, हिरवळीच्या खतासाठी सनहेम्प किंवा धैंचा वाढवा.
2. जर पुढील 10-15 दिवसांत खरड छाटणीचे नियोजन केले असेल, तर खरड छाटणीच्या हंगामासाठी पोषक तत्त्वे आणि पाणी वापराचे वेळापत्रक नियोजन करण्यासाठी माती आणि पाण्याचे परीक्षण करण्याचा सल्ला दिला जातो.
3. ज्या द्राक्षबागांमध्ये सोडीयमची समस्या आहे, तेथे माती एक्सचेंज कॉम्प्लेक्समधून सोडियम काढून टाकण्यासाठी जमिनीत जिप्सम टाकावा. चुनखडीयुक्त जमिनीच्या बाबतीत, सल्फरचा वापर तत्सम कारणासाठी करावा. अर्ज शेणखत/कंपोस्ट इत्यादींसोबत असावा. ते जमिनीत मिसळावे आणि वरच्या बाजूला सोडू नये.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

सध्याच्या हवामानात वेलींच्या वाढीच्या अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

अ. जुनी द्राक्षबाग :

1. अनेक द्राक्ष बागांमध्ये नुकत्याच झालेल्या पावसामुळे द्राक्षाच्या छत आणि वातावरणात आर्द्रता वाढली आहे. त्यामुळे शूटचा जोम वाढत आहे.
2. सततच्या पावसाच्या अनुषंगाने होणारी नवीन वाढ देखील केवडा, करपा आणि तेल्या सारख्या बुरशीजन्य रोगांसह वेलींवर परिणाम करते.
3. शेंडा खुडणे आणि बगलफुटी काढून टाकल्यास ओपन कॅनोपी तयार होण्यास मदत होईल ज्यामुळे आर्द्रता वाढण्याची शक्यता कमी होईल. प्रभावी कव्हरेजमुळे रोगाचा भार कमी होईल.
4. खुल्या कॅनोपीमुळे रोगाचा प्रसार कमी होण्यास आणि बुरशीनाशकांचे प्रभावी कव्हरेज होण्यास मदत होईल.
5. पानांच्या तारेवर अंकुरांचे प्रशिक्षण दिल्यास कॅनोपीमध्ये वायुवीजन होण्यास मदत होईल ज्यामुळे रोगांची शक्यता कमी होईल. यामुळे कीड व रोगांच्या नियंत्रणासाठी वापरण्यात येणारी कीटकनाशके/ बुरशीनाशकांची एकसमान फवारणी होण्यास मदत करेल.
6. पोटॅश (एकरी ०.०.५० @ १.० ते १.२५ किलो किंवा ०.५२.३४ @ १.०० किलो/एकर किंवा ०.९.४६ @ १.० किलो/एकर ठिबकद्वारे) व @ ३.५ ते ५.० ग्रॅम/लिटर पाण्याची फवारणी केल्यास काडीची परिपक्वता वाढण्यास मदत होईल.
7. अनेक द्राक्ष बागांमध्ये पाने पिवळी पडतात. अतिवृष्टीनंतर ही स्थिती दिसून येते. हे मुळात जमिनीतून खतांच्या लीचिंगमुळे आहे ज्यामुळे फेरस, मॅग्नेशियम आणि पोटॅशची कमतरता निर्माण झाली आहे. त्यामुळे गंधकाचा वापर केल्यास या समस्येवर मात होण्यास मदत होईल.
8. छाटणी करण्यापूर्वी पाने पडणे अगोदरच करून घ्यावे. पाने काढण्यासाठी इथेफॉन @ २.५ ते ३.० मिली/लिटर पाणी + ०:५२:३४ @ ५ ग्रॅम/लिटर पाण्याची फवारणी करावी.
9. वरील फवारणी करण्यापूर्वी द्राक्षबागेत ट्रायकोडर्मा, स्यूडोमोनास, बॅसिलस आदी जैविक घटकांची फवारणी करावी.

10. एथेफॉन फवारणीपूर्वी द्राक्षबागेला ताण आला पाहिजे. त्यामुळे इथेफॉन फवारणीच्या किमान ५-६ दिवस अगोदर पाणी देणे बंद करावे.
11. पुढील छाटणीच्या १-२ दिवस अगोदर डोळा परीक्षण सुचविली जाते. यामुळे छाटणीसाठी प्रत्यक्ष डोळ्याची स्थिती जाणून घेण्यास मदत होईल.
12. वेगवेगळ्या आकारातील ५-६ काडीची निवड करावी. ताजेपणा टिकवून ठेवण्यासाठी काडी ओल्या कपड्यात ठेवावीत. यामुळे काडीवरील फलदायी डोळा ओळखण्यास मदत होईल.

ब. नवीन द्राक्षबाग :

1. द्राक्षबागेत नुकत्याच झालेल्या पावसामुळे नवीन कोंबांची जोमदार वाढ होईल. वलांडा विकासास उशीर झाल्यास सायटोकिनिन आधारित पीजीआर (६ बीए @ १० पीपीएम) ची फवारणी केल्यास सायटोकिनिन वाढण्यास आणि वेलातील जिबरेलिनची पातळी कमी होण्यास मदत करेल.
2. फळधारणा साध्य करण्यासाठी शूट वाढीवर नियंत्रण ठेवणे सर्वात महत्वाचे आहे. त्यामुळे पालाशची फवारणी कमीत कमी २.० ते २.५ ग्रॅम/लिटर पाण्यात करावी.
3. कळीचा फरक लक्षात घेता ०.५२.३४ @ २.० ते २.५ ग्रॅम/लिटर पाण्याच्या २ ते ३ फवारण्या देता येतात.
4. वलांडाच्या विस्तारामुळे फळधारीत काडी विकसित होण्यास मदत होईल. या अवस्थेत १२:६१:० @ १.२५ ते १.५ किलो प्रति एकर याप्रमाणे विद्राव्य खतांचा वापर करावा. याव्यतिरिक्त, बेसल डोस म्हणून डीएपी @ 25 किलो/एकर देखील वापरावे.
5. शूटची वाढ पाऊस आणि उच्च आर्द्रता यांच्याशी एकरूप होत असल्याने, सायटोकिनिन आधारित पीजीआर वापरल्याने फळांच्या कळ्यांच्या फरकाला गती मिळण्यास मदत होईल. नवीन कोंब ५-६ पानांच्या अवस्थेत आल्यावर ४-५ पानांवर चिमटा काढावा. त्यानंतर ०:५२:३४ @ २.० ते २.५ ग्रॅम/लिटर पाण्याची फवारणी करावी.

क. द्राक्षखुंटांचे प्रक्षेत्र :

1. द्राक्षखुंटांवर नवीन वाणांची कलम करण्याचा कालावधी जवळ येत आहे. कोणत्याही जातीचे वयोमान लक्षात घेता विशिष्ट कलमांची निवड अधिक महत्त्वाची असते.
2. निर्यात क्षमता लक्षात घेता क्रिमसन सीडलेस आणि रेड ग्लोब सारख्या रंगीत वाणांची कलमासाठी निवड करता येईल. एनआरसी ग्रेप्स, पुणे येथे झालेल्या संशोधन चाचणीमध्ये सॉल्ट क्रीक

रूटस्टॉकवर रेड ग्लोबची कामगिरी चांगली होती, तर चालू चाचणीमध्ये क्रिमसन सीडलेस ११०३-पी रूटस्टॉकवर आश्वासक कामगिरी दाखवत आहे.

3. मनुका तयार करण्यासाठी, मनुका रिकव्हरी आणि मनुका गुणवत्तेच्या दृष्टीने डॉग्रिज रूटस्टॉकवर मांजरी किश्मिश या जातीची चांगली कामगिरी आहे.
4. कलम तयार करण्याच्या १० दिवस आधी द्राक्षखुंट तयार करणे आवश्यक आहे. कलम करण्यापूर्वी ३-४ सरळ वाढणारे, जोमदार आणि निरोगी द्राक्षखुंट अंकुर कलम करण्यापूर्वी ठेवावेत. जास्त शूट उपलब्ध असल्यास शूट विरळणी करावे. याव्यतिरिक्त, जमिनीपासून १.० फूट उंचीवर सरळ आणि जाड शूट (अंदाजे ८.० मिमी) मिळविण्यासाठी कमीतकमी दोन हप्त्यांमध्ये बाजूचे बगलफुट काढून टाकले जाऊ शकते.
5. कलम करण्यासाठी, जेथे पिथ पूर्णपणे विकसित झाला आहे तेथे परिपक्व कलम निवडा. यामध्ये पुरेसा राखीव अन्नपदार्थ असेल.
6. निवडलेले कलम कीड व रोगांपासून मुक्त असावेत तसेच निरोगी व जास्त उत्पादन देणाऱ्या वेलींपासूनही मुक्त असावे ज्याची नोंद सिद्ध झाली आहे.
7. कलम करण्यापूर्वी, निवडलेले कलम बाविस्टिन @ ३-४ ग्रॅम/ लि पाण्यात बुडवावे. यामुळे काडीवर उपलब्ध असलेल्या पूर्वीच्या रोगांचे इनोकुलम काढून टाकण्यास मदत होईल.
8. ग्राफ्टिंग दरम्यान, ३०-३५^0 सेल्सिअस दरम्यानचे तापमान आणि ८० % पेक्षा जास्त सापेक्ष आर्द्रता सहज कॅलस तयार होण्यास आणि कलम यशस्वी होण्यास मदत करेल.

IV. रोग व्यवस्थापन

खरड/ फळ छाटणी नंतरचे दिवस	रोगांचा धोका			
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर

163/12	कमी	कमी	मध्यम	जिवाणू करपा – जास्त. तांबेरा - नाही

सांगली क्षेत्रात ज्या ठिकाणी जिवाणू करपा आणि बुरशीजन्यकरपा प्रकोप आहे, तिथे मॅन्कोझेब 75 WP @ 2-3 ग्रॅम/लीटर आणि कासुगामायसिन 5% + कॉपर ऑक्सीक्लोराइड 45% WP @ 750 ग्रॅम/हेक्टरचे दोन स्प्रे उपयुक्त ठरतील. ट्रायकोडर्मा आणि बॅसिलस सबस्टिलिसचा अनुप्रयोग देखील या दोन रोगांच्या नियंत्रणात मदत करतील. बुरशीजन्यकरपा या रोगावरती चांगले नियंत्रण मिळवण्यासाठी थायोफेनेट मिथाइल/कार्बेन्डाझिम @ 1 ग्रॅम/लीटर लागू करणे उपयुक्त ठरेल. "पोंगा" अवस्थेत कॉपर हायड्रॉक्साइड @ 1.5 ग्रॅम/लीटर लागू करणे आवश्यक आहे केवड्याच्या नियंत्रणासाठी अंतरप्रवाह बुरशीनाशके 3-5 पानांच्या अवस्थेत सुरु कराव्यात. असमान अंकुरण टाळावे. काही ठिकाणी जिथे केवड्याचा प्रचंड प्रकोप आहे, तिथे संक्रमित पाने यांत्रिक पद्धतीने काढून टाकणे आणि नंतर कॉपर बुरशीनाशके किंवा मॅन्कोझेबची फवारणी दिली जाऊ शकते. ट्रायकोडर्माचा ठिबकने वापर पंधरवड्याच्या अंतराने चालू ठेवावा. "पोंगा" टप्प्यावर कोणतेही अंतरप्रवाह बुरशीनाशक फवारणी करण्याची गरज नाही. पानावर ओलावा असल्यास मॅन्कोझेब @ 3-5 किलो / एकर सह धुरळणी करावी. जर बुरशीजन्यकरपाचा संसर्ग जास्त असेल तर ट्रायझोलचा वापर रोगाच्या व्यवस्थापनास मदत करेल.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

जिवाणू करपा

बुरशीजन्यकरपा

V. कीटक आणि माइट व्यवस्थापन

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

1. गर्डलर बीटलचा प्रादुर्भाव २ वर्षापर्यंतच्या द्राक्षबागांमध्ये दिसून येतो. हे वेलीच्या खोडास गर्डलिंग (काप) करून नुकसान करते, ज्यामुळे वेली कमकुवत किंवा पूर्णच काप घातल्यास वेल मरते. सर्वात प्रभावी व्यवस्थापन म्हणजे प्रौढ किडी हाताने गोळा करणे आणि नष्ट करणे, जे रात्री ९ च्या सुमारास सक्रिय असतात आणि आधी काप घातलेल्या वेलींवर किंवा त्या जवळ राहण्याची प्रवृत्ती असते. कमी प्रादुर्भावामुळे (१-२% वेली) कीटकनाशके आर्थिकदृष्ट्या परवडणारी नाहीत. जर खोड पूर्णपणे कापला गेला असेल तर, कापलेल्या भागाच्या खालून एक नवीन अंकुर वाढवून वेल तयार करावी. जर खोड पूर्णपणे तोडले नसेल तर, त्या काप झालेल्या ठिकाणी शेण लावा आणि ते दोन आठवड्यांत बरे होईल आणि बहुतेक प्रकरणांमध्ये सामान्य वाढ होईल.
2. खोडकीड, सिलोस्टर्ना स्केब्रेटर प्रौढ द्राक्षबागांमध्ये आणि/किंवा रात्रीच्या वेळी द्राक्षबागांजवळील घरांच्या प्रकाशदिव्यापाशी दिसू शकतात. ते द्राक्षाच्या कोवळ्या देठाच्या सालावर दिवसा खातांना सहज दिसतात. या काळात द्राक्षबागेत लक्षात आल्यावर ते सहजपणे हाताने पकडले जाऊ शकतात आणि

मारले जाऊ शकतात. प्रौढ व्यवस्थापन करण्यासाठी कोणत्याही कीटकनाशकाची फवारणी आर्थिकदृष्ट्या प्रभावी नाही.

3. अनुकूल हवामानामुळे, पिठ्या ढेकूणचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. पिठ्या ढेकूण नियंत्रणासाठी ब्रॉड स्पेक्ट्रम कीटकनाशकांचा वापर टाळावा. पिठ्या ढेकुणाचे व्यवस्थापनसाठी बुप्रोफेझिन 25 SC @ 1.25 मिली/लि. पाणी याप्रमाणे दिले जाऊ शकते. प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून वेलींना, खोड व ओलांडे व्हर्टिसिलियम, मेटारायझियम , बिव्हेरिया यांसारख्या बायोकंट्रोल एजंट्सचे ने धुवून काढले जाऊ शकतात. पिठ्या ढेकुणाचा प्रादुर्भाव काडीवर आढळलयास इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएल @ 0.4 मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी द्यावी.
4. फुलकिडे किंवा अळीचा प्रादुर्भाव असल्यास, अतिरिक्त वाढ काढून टाका. फिप्रोनिल 80 डब्ल्यूजी @ 0.0625 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा इमामेक्टिन बेंझोएट 5 एसजी @ 0.22 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात वापरणे प्रभावी आहे. अळीचा प्रादुर्भाव कमी करण्यासाठी पतंगांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी द्राक्षबागांच्या बाहेर प्रकाश सापळे लावले जाऊ शकतात.
5. लालकोळीचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो, त्यामुळे द्राक्षबागांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा. लालकोळीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, सल्फर 80 डब्ल्यूडीजी @ 1.5-2.0 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा ॲबॅमेक्टिन 1.9 ईसी @ 0.75 मिली/लिटर पाणी प्रभावी आहे. द्राक्षाच्या क्षेत्रामध्ये लाल रंगाच्या खोडअळी (डर्व्हिशिया कडंबी) झाडाच्या सालाखाली अंडी घालण्यास सुरुवात केली आहे. या खोड अळीच्या पतंगांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी द्राक्षबागाजवळ प्रकाश सापळे लावा. खोड आणि ओलांडावरील सैल साल काढून टाका आणि प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून जुलै ते सप्टेंबर महिन्यात महिन्यातून किमान एकदा बायोकंट्रोल एजंट मेटारायझियम @ 3-5 मिली प्रति लिटर पाण्याने खोड आणि ओलांडे धुवावे. प्रादुर्भाव दिसून आल्यास, मोकळी साल काढून खोड व ओलांडे मेटारायझियम @ 3-5 मिली प्रति लिटर पाण्यात आणि 1.5-2 लिटर पाण्यात प्रति झाड वापरून धुवावे.
6. नवीन द्राक्षबागांमध्ये, उडद्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो. प्रादुर्भाव जास्त असल्यास इमिडाक्लोप्रीड 17.8 SL @ 1.5 मिली प्रति वेल याप्रमाणे जमिनीतून आळवणी करावी आणि फवारणीसाठी स्पिनेटोरम 11.7 SC @ 0.3 मिली प्रति लिटर किंवा फिप्रोनिल 80 WG @ 0.0625 ग्रॅम प्रति लिटर पाणी याप्रमाणे करावी.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र